

"ปัญญา" คือ "ความเข้าใจ"

นำเสนอเมื่อ : 21 พ.ค. 2552

ปัญหาคือความเข้าใจ

พระผู้มีพระภาค ก็ยังทรงเห็น เป็นต้นไม่ ๆ
แต่ว่า "จิตของพระองค์" เป็น "กิริยาจิต"
ส่วนจิตของเรา
เป็น "กุศลจิต" หรือ "อกุศลจิต"

เพราะฉะนั้น
ต้องรู้ "ลักษณะของจิต"...ว่าเป็น กุศล หรือ อกุศล
หลังจาก...วิบากจิต ดับไป.

"วิบากจิต" ได้แก่
การเห็นสิ่งต่าง ๆ ทางตา...การได้ยินเสียงต่างๆ ทางหู
การได้กลิ่นต่างๆ ทางจมูก
การรูรสต่างๆ เช่น เป็รียว หวาน ฯลฯ ทางลิ้น
และ การกระทบสัมผัส เย็น ร้อน อ่อน แข็ง ดิ่ง ไหว ทางกาย.

วิบาก ที่เกิดขึ้น ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น
ทางกาย เหล่านี้...ต้องไม่ใช่ "รูป"
เพราะว่า "รูป" ไม่ใช่สภาพรู้.

เช่น ขณะที่หกล้ม
ความเจ็บปวดที่ปรากฏ เป็นวิบาก
เพราะเกี่ยวข้องกับ"รูปทางกาย"
ซึ่งมีการกระทบ แล้วก็เกิด "ความรู้สึกเจ็บปวด"
ซึ่งเป็น "ทุกขกายวิญญาณจิต"
และเป็น "วิบากอเหตุกจิต" นั่นเอง.

ส่วน "รูป" เช่น "ลักษณะของความหวาน" นั้น
ความหวาน...ไม่รู้อะไรเลย!
แต่ "ลักษณะของสภาพธรรมที่รู้ว่าหวาน"
ที่กำลังปรากฏ ทางลิ้น
ลักษณะของสภาพรู้หวาน ขณะนั้น เป็นวิบากทางลิ้น
(เป็นต้น)
เพราะเหตุว่า
ขณะที่เราเจริญกุศล เช่น การฟัง "เรื่องของธรรมะ"
แล้วเกิด "ความเข้าใจ" ในสิ่งที่ได้ฟัง
ก็ไม่เหมือนกับตอนที่เรา
"เพลิดเพลินไปกับโลกะ...ความติดข้อง" อย่างเต็มที่
หลังจากได้รับ "กุศลวิบาก"
หมายความว่า
ยังมีช่วงเวลา...ที่เป็นกุศล เกิดสลับกับอกุศลได้
ในขณะที่...ฟังพระธรรม แล้วเกิดความเข้าใจ.

อย่าพอใจเพียง "กุศลวิบาก" เท่านั้น
แต่ควรที่จะมี "กุศลจิต" เกิดขึ้นด้วย
เพื่อการที่ กุศลธรรม จะเจริญยิ่งขึ้น
อันนี้...สำคัญมาก!
เพราะว่า "ปัญญา" ก็คือ "ความเข้าใจ"

เราใช้คำว่า
"วิชา" "ญาณ" "ปัญญา" ฯลฯ
แต่ทั้งหมด เริ่มมาจาก "ความเข้าใจ"
และควรจะเป็น "ความเข้าใจ" ที่ลึกซึ้งขึ้น ละเอียดขึ้น.

เหมือนอย่างเช่น "ผลไม้"
เมื่อเริ่มออกดอก ก็เป็น "ดอกไม้เล็ก ๆ"
แล้วดอกไม้เล็ก ๆ นั้น ก็ค่อยๆ โตขึ้นๆ
จนกระทั่ง กลายเป็น "ผลไม้เล็ก ๆ"
ที่ค่อยๆ โตขึ้นๆ
และกลายเป็น "ผลไม้ที่โตเต็มที่" ฉะนั้น
"ปัญญา" คือ "ความเข้าใจ"
ที่จะต้อง "เริ่มเกิดขึ้น" ก่อน
และต้องค่อยๆ โตขึ้นๆ ฉะนั้น